

Dette er en Opgave, som Staten i sine Fællesskoler fuldstændig har overset.

Indtil 1903 var Pigeskolen ene om Pigebørnenes Undervisning under Forhold, hvor allerede en ny Tid stillede nye Opgaver og nye Krav. Betænker man den store Revolution, der i de sidste Aartier er foregaaet i Kvindens Stilling i Samfundet, forstaaer man, hvor vanskelig og sammensat en Opgave, Pigeskolen stod overfor. — Den maatte indrette sin Undervisning efter Livets Krav. Den unge Kvinde kendte tidligere intet andet attraaværdigt Maal end det at blive Hustru og Moder; nu kom den nye Tid og krævede, at hun først og fremmest skulde uddannes til at skaffe sig et Erhverv, hvorved hun kunde ernære sig selv, for at hun ikke før eller senere skulde blive henvist til at leve af andres Naade. Og Pigeskolen var straks lydhør overfor de nye Røster og satte det som Skolens væsentligste Maal at føre de unge Piger op til de samme Eksaminer som deres mandlige jævnaldrende og helst lade dem bestaa Prøverne med saa gode Resultater, at det var klart for alle, at Kvindens Evner ingenlunde er ringere end Mandens.

Men efterhaanden som Aarene gik, forstod mange Pigeskoler, at Opgaven var af en langt mere sammensat Karakter, og at de gjorde Uret mod den unge Pige ved at lægge deres Læseplan lige efter Drengeskolernes. For det første var deres Elever i de Aar, hvor Skolens Krav til anstrængende aandeligt Arbejde er størst, i legemlig Henseende mindst modstandsdygtige, saa Skolegangen *for manges Vedkommende medførte nedbrudt Helbred*. For det andet lagde Skolens Arbejde saa stærkt Beslag paa Elevens Tid og Kræfter, at hun *ikke mere kunde faa Lejlighed til at tage Del i Hjemmets Gerning*. Medens den unge Pige tidligere fra Barnsben vænnedes til at være tjenende og ydende under huslige Sysler, baade de mere direkte nyttige og nødvendige og de, der væsentlig bidrager til at forskønne og oplive Hjemmet, blev hun nu i saa mange Tilfælde blot den nydende, der paa enhver Maade maa opvartes. Og mange Pigeskoler begyndte at forstaa det bunduheldige i, at de — skønt den langt overvejende Del af Eleverne før eller senere giftede sig og stiftede Hjem — *dog intetsomhelst havde gjort for at dygtiggøre dem til denne store Samfundsopgave*.

Mange begyndte at indse, at Eksamensfordringerne burde ud fra Livets egne Krav

og ud fra pædagogiske og fysiologiske Hensyn stilles væsentlig anderledes til Piger end til Drengene. Og at i al Fald, selv om Skolen skulde bøje sig for Tidens Krav og føre sine kvindelige Elever op til de samme Eksaminer, som afsluttede Drengenes Skolegang, *saa burde og kunde dog Vejen til at naa dette Maal være forskellig for de to Køn*. Det gjaldt om at faa Forældrene med til at forlænge deres Døtres Skolegang med et Aar; saa kunde der raades Bod paa meget. Men selv denne ene lille og saare vigtige Ting umuliggjordes, da Staten optraadte som Pigeskolens Konkurrent.

Staten fandt, at den 4-aarige »Mellem-skole« og det 3-aarige »Gymnasium« passede udmærket for Drengene, *og uden at ænse nogensomhelst Forskel mellem mandlige og kvindelige Elever, hverken i Anlæg, Kræfter eller Livsmaal*, lukkede den saa sine Skolers Døre op paa vid Gab og saa for Pigebørn og sagde til dem: »Hæng paa.« Og tankeløse Forældre indmeldte deres Pigebørn i saa store Mængder i Statens Fællesskoler, at Pigeskolen kom til at føre en hensygnende Tilværelse, hvor al Tale om Reformen var saa godt som udelukket.

Som Forholdet nu er, kommer Pigebarnet i Virkeligheden, fra den Dag hun begynder sin Skolegang, ind i en *Drengeskole*, og det gør hun — paa enkelte Undtagelser nær — hvad enten Skolen kaldes Fællesskole eller Pigeskole. Staten har ødelagt den virkelige Pigeskole. Pigebarnet maa følge en Læseplan, der udelukkende er lagt med Drenges Tarv for Øje, og hvor alt, hvad der er ejendommeligt for hende som kvindelig Elev, vanrøgtet og tilside-sættes. Har hun haft Kræfter nok til at gaa hele Skolen igennem, saa hun ender sin Skolegang med Studentereksamen, staar hun da i de fleste Tilfælde ganske blank overfor en hvilkensomhelst almindelig kvindelig Opgave. Skolen har gennem mindst 11 Aar lagt Beslag paa al hendes Tid og alle hendes Kræfter, og i Stedet for den livsglade, hjælpsomme unge Pige, som tidligere var Hjemmets Pryd, er der vokset en ung Kvinde op, der ikke er optaget af synderlig andet end sig selv, sit Erhverv og sine Fornøjelser. Fortsætter den unge Pige ikke sine Studier, vil hun i Almindelighed søge sig et eller andet Levebrød, og hun skal da som oftest med færre Kræfter udrette samme Arbejde som sine mandlige Kolleger. Heller ikke efter Skoleti-